

Beter Benutten

‘Een mobieler Nederland is een verantwoordelijkheid die we samen delen’

Melanie Schultz van Haegen
Lees verder op pagina 6

‘Breng de motieven van reizigers in kaart’

Met mobiliteitsprojecten stimuleert Beter Benutten reizigers in vijf regio's om de spits te mijden door hiervoor een beloning te geven. Maar kun je het mobiliteitsgedrag van mensen wel beïnvloeden? We vroegen het Gerard Tertoolen, verkeerspsycholoog en senior adviseur bij XTINT.

o pagina 4

‘Durf ingesleten patronen los te laten’

Coert Beerman zit samen met wethouder Jeannette Baljeu en minister Melanie Schultz van Haegen in het bestuurlijk trio dat zich inzet voor de uitvoering van het programma Beter Benutten in de regio Rotterdam. Hij ziet het als zijn taak om te zorgen dat alle uitgesproken en afgesproken voornemens tot volle wasdom komen.

o pagina 5

Uitbreiden, verbeteren en combineren van realtime reisinformatie

Reizigers kunnen tegenwoordig op allerlei manieren reisinformatie opvragen. Via de computer, de smartphone of een tablet. Vertragingen sluit je daarmee niet uit. Maar veel vertragingen zijn wel te voorkomen of te verminderen als reizigers voor of tijdens hun reis slimmere keuzes maken.

o pagina 11

De week van Het Nieuwe Werken start op 12 november met het slim werken slim reizen event. Nieuwsgierig? Kijk voor meer informatie op www.slimwerkenlimreizen.nl.

Anders denken, anders doen

NEDERLAND IS EEN DRUK LAND, MET VAAK VOLLE WEGEN EN VOLLE TREINEN. WE MOETEN DUS BLIJVEN WERKEN AAN BEREIKBAARHEID, ZODAT MENSEN EN GOEDEREN OP TIJD KOMEN WAAR ZE MOETEN ZIJN. EEN GOEDE BEREIKBAARHEID IS CRUCIAAL VOOR DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN DIE KAN JUIST NU WEL WAT STEUN GEBRUIKEN.

Werken aan bereikbaarheid kan op vele manieren. Deze kabinetsperiode leg ik 800 kilometer aan rijstroken aan. Ook investeren we in het spoor zodat mensen in de Randstad, in Noord-Brabant en Gelderland uiterlijk in 2020 zonder spoorboekje kunnen reizen omdat er iedere tien minuten een trein gaat. Maar we kunnen niet alles oplossen met extra infrastructuur.

de spits naar ons werk gaan. Als we erin slagen in de grote steden een paar duizend auto's uit de spits te krijgen,

Terwijl de wegen soms vol zijn, is er op het water alle ruimte'

Er valt veel te winnen als we onze gewoonten en gebruiken veranderen en bijvoorbeeld niet met z'n allen in

dan heeft dat een groot effect op de doorstroming. Daarom verwacht ik heel veel van het programma Beter Benutten.

Bij Beter Benutten denk ik ten eerste aan flexibele werktijden (Het Nieuwe Werken). Mensen krijgen meer regie over de indeling van hun dagen als ze werk en privé beter in balans kunnen brengen. Dit vraagt van werkgevers en werknemers dat ze anders denken over werk, reistijd en vrije tijd.

Ik denk ook aan de verschuiving van lestijden. Waarom zouden forensen en studenten tegelijk in een bomvolle trein of bus zitten, terwijl er buiten de spits plaats genoeg is? Dit vraagt ook om anders denken door scholen en universiteiten.

Ten derde is er veel mogelijk als we goederen anders vervoeren. Terwijl de wegen soms vol zijn, is er op het water alle ruimte. Steeds meer bedrijven zien de binnenvaart als het perfecte alternatief voor de file. Dit vraagt van vervoerders en verladers een andere manier van kijken, buiten de gebaande paden.

Als we met z'n allen zo naar onze bereikbaarheid kijken, kunnen we de drukte op de weg flink verminderen, soms met

wel 20 procent. Bovendien groeit het vervoer over spoor en water. En dat is heel goed voor onze economie.

Zoals gezegd, vraagt dit om anders denken en anders doen. Dat is soms lastig, want wij mensen zijn gehecht aan vaste patronen. Maar als we met elkaar oude patronen doorbreken, benutten we onze mogelijkheden en infrastructuur beter dan ooit. Om dat te bereiken hebben we elkaar hard nodig: overheden en bedrijven, werkgevers, werknemers, vervoerders en verladers. Rotterdam is erin geslaagd om het personenverkeer van en naar het havengebied met ruim 7 procent af te laten nemen. De regio Utrecht is er in een half jaar in geslaagd om dagelijks 3000 auto's uit de spits tussen Utrecht, Amersfoort en Hilversum te halen, dankzij het initiatief Spitsvrij.

'Als we met elkaar oude patronen doorbreken, benutten we onze mogelijkheden en infrastructuur beter dan ooit'

In deze krant leest u meer aanstekelijke voorbeelden van mensen en bedrijven die al anders denken en anders doen. Ik hoop dat hun verhalen inspirerend zijn en aanzetten om mee te doen. Want met elkaar kunnen we het onderste uit de kan halen, voor een betere bereikbaarheid.

Melanie Schultz van Haegen minister van Infrastructuur en Milieu

Colofon

© Ministerie van Infrastructuur en Milieu, augustus 2012

De informatiekant Beter Benutten is een uitgave van het ministerie van Infrastructuur en Milieu naar aanleiding van het programma Beter Benutten. Rijk, regio en bedrijfsleven nemen in dit programma samen innovatieve maatregelen om de bereikbaarheid in de drukste regio's over weg, water en spoor te verbeteren. De krant is mede tot stand gekomen in samenwerking met de regionale programma's Beter Benutten. Sommige artikelen en foto's zijn door hen ter beschikking gesteld. Fotografie in deze krant is mede tot stand gekomen met medewerking van de regio's. We hebben getracht zo veel mogelijk namen van fotografen te achterhalen: Tineke Dijkstra (cover), Louis Haagman (pag. 3), Ed Mol (pag. 6 Brabant), Theo van Zogge (pag. 6 Amsterdam), Sicco van Grieken (pag. 7 Haaglanden) en Kick Smeets/Hollandse Hoogte (pag. 11). Heeft u vragen naar aanleiding van deze publicatie, neemt u dan contact op met beterbenutten@mininm.nl.
Concept, redactie en realisatie: Sabiel Communicatie **Ontwerp:** Sabiel Design **Drukwerk:** Drukkerwerkconsultancy, Utrecht

INTERVIEW MET JAN-BERT DIJKSTRA

'De inzet van het bedrijfsleven is onontbeerlijk'

IN 2014 20 PROCENT MINDER FILES OP DRUKKE TRAJECTEN. DE GROEI OP HET SPOOR MOGELIJK MAKEN. EN (VAAR)WEGEN EFFICIENTER BENUTTEN. DAT IS DE AMBITIE VAN JAN-BERT DIJKSTRA, DIRECTEUR VAN HET PROGRAMMA BETER BENUTTEN. IN EEN VRAAGGESPREK VERTELT HIJ MEER OVER HET HOE EN WAAROM VAN DEZE AMBITIE.

Hoe is het programma tot stand gekomen?

"Dit programma is begin vorig jaar gestart om de auto-, spoor- en vaarwegen beter te benutten. Het afgelopen anderhalf jaar hebben we nauw samengewerkt met regionale overheden en het bedrijfsleven om het programma verder inhoud te geven. Dat heeft geleid tot gebiedsprogramma's voor tien regio's met maatregelen passend bij de specifieke regio."

Wat houden de gebiedsprogramma's en de maatregelen in?

"Deze programma's bestaan uit een mix van maatregelen die de bereikbaarheid in een regio op een duurzame manier verbeteren. Elk pakket is maatwerk, want wat in Maastricht werkt, hoeft niet te werken in Rotterdam. Zo richt Rotterdam zich op het havengebied en speelt in bijvoorbeeld Den Haag het openbaar vervoer een grote(re) rol. In Utrecht en Maastricht is het bedrijfsleven heel actief. Arnhem-Nijmegen en Utrecht hebben een goed lopend spitsmijdenproject."

"Bij elkaar gaat het om ruim 250 maatregelen. Van langere in- en uitvoegstroken tot ruimere openingstijden van spitsstroken, meer fietsenstallingen bij stations, fietsnelwegen, meer goederenvervoer over het water en kortere wachttijden bij sluisen en bruggen. In de pakketten zitten ook voorstellen waarin reiskostenvergoedingen een rol spelen."

Kun je wat meer vertellen over de slimme deals die in de gebiedsprogramma's zijn opgenomen?

"Dit zijn afspraken met bedrijven om werknemers uit de spits te halen. Dat gebeurt met e-bike-acties en allerlei mogelijkheden om flexibel te werken, zoals Het Nieuwe Werken. De inzet van bedrijven en werknemers is van groot

belang, want als reizigers structureel anders gaan reizen, bijvoorbeeld voor of na de spits, biedt dat uitzicht op échte duurzame verbetering van de bereikbaarheid."

Hoe verloopt de samenwerking in en met de regio's?

"Het mooie is dat alle partijen overtuigd zijn van het nut van een betere bereikbaarheid en hun eigen verantwoordelijkheid daarin. We gaan samen met de regio's en het bedrijfsleven voor oplossingen zorgen. In elke regio hebben de zogenoemde trio's (de minister van Infrastructuur en Milieu, een regionale bestuurder en een beeldbepalende CEO uit het bedrijfsleven) een bereikbaarheidsverklaring ondertekend waarin staat wat welke partij doet. Gezamenlijk werken we zo aan een betere

bereikbaarheid op basis van heldere, zakelijke afspraken."

Is het doel van 20 procent minder files echt haalbaar?

"We zijn in Nederland erg goed in het aanleggen van infrastructuur. Nu gaan we ook de reiziger meer keuzes bieden en onderweg helpen met goede informatie. Dat is een nieuwe uitdaging. Daarom stimuleren we innovatieve maatregelen op het gebied van reisinformatie en zogeheten in-car-technologie. De inzet van het bedrijfsleven en andere marktpartijen is daarbij onontbeerlijk. Zij worden geprikkeld om met vernieuwende oplossingen te komen. Ik zie dat ze daaraan werken. Ik ben er dan ook van overtuigd dat we slagen in onze ambitie; in 2014 20 procent minder files op drukke trajecten."

- Basiskaart Nederland**
- Rijkswegen
  - Spoorwegen
- Regio's projecten Beter Benutten**
1. Amsterdam
  2. Haaglanden
  3. Rotterdam
  4. Midden Nederland
  5. Brabant
  6. Maastricht
  7. Arnhem-Nijmegen
  8. Twente
  9. Zwolle-Kampen
  10. Groningen-Assen

'Als reizigers structureel anders gaan reizen, bijvoorbeeld voor of na de spits, biedt dat uitzicht op échte duurzame verbetering van de bereikbaarheid'

'BURGERPARTICIPATIE OP Z'N BEST'

De 1.000 van de Algera

DE ALGERABRUG TUSSEN KRIMPEN AAN DEN IJSSEL EN CAPELLE AAN DEN IJSSEL IS AL JAREN EEN PROBLEEM. DAGELIJKS 'KRUIPEN' ER 50.000 AUTO'S OVER DE BRUG. MAAR UITEINDELIJK RIJDEN ER SLECHTS DUZEND AUTO'S TE VEEL IN DE SPITS. DE VERKEERSONDERNEMING STIMULEERT GEBRUIKERS OM ZELF SLIMME IDEEËN AAN TE DRAGEN OM HET FILEPROBLEEM OP DE ALGERABRUG OP TE LOSSEN.

De Verkeersonderneming voert deze campagne onder de vlag van 'IkdoehetMyWay'. Deze publiekscampagne stimuleert mensen in de regio Rotterdam om slim te werken en te reizen. Via de website ikdoehetmyway.nl/algera kunnen gebruikers van de Algerabrug zich aanmelden voor 'De 1.000 van de Algera' en zo meedenken over slimme en haalbare oplossingen voor de files. Via de website of via Facebook kunnen ze direct hun idee posten of stemmen op andere ideeën.

113 ideeën – van afstellen verkeerslichten tot een metrobus

In de maand juni hebben al 115 personen zich aangemeld en zijn 113 ideeën ingediend. Verschillende ideeën hebben te maken met aanpassingen aan de infrastructuur, zoals beter afstellen van verkeerslichten en ruimere openstelling van de brug. Maar ook

meer aandacht voor de kortingsregeling voor tweewielers wordt genoemd, in combinatie met meer actieve fietswinkels/dealers die services bieden aan deze deelnemers. Ook bedrijven dienen ideeën in zoals de metrobus. Dit is een bus die in spits iedere 5 minuten naar het metrostation rijdt.

Meet & Greet

Op 4 juli organiseerde De Verkeersonderneming een 'Meet & Greet' voor iedereen die zich heeft aangesloten bij het initiatief. De dertig aanwezige deelnemers mochten op deze avond hun ideeën presenteren en meedenken over de andere ideeën. Ze omschreven de avond als 'interessant, inspirerend en burgerparticipatie op z'n best'. Vanuit de deelnemers is een kopgroep opgericht die de komende maanden blijft meedenken over de verdere uitwerking van de ingediende oplossingen.

VERKEERSPSYCHOLOOG GERARD TERTOOLEN

'Breng de motieven van reizigers in kaart'

MET MOBILITEITSPROJECTEN STIMULEERT BETER BENUTTEN REIZIGERS IN VIJF REGIO'S OM DE SPITS TE MIJDEN DOOR HIERVOOR EEN BELONING TE GEVEN. MAAR KUN JE HET MOBILITEITSGEDRAG VAN MENSEN WEL BEÏNVLOEDEN? WE VROEGEN HET GERARD TERTOOLEN, VERKEERSPSYCHOLOOG EN SENIOR ADVISEUR BIJ XTNT.

"Ja, dat kan zeker", antwoordt Tertoolen. "Maar eenvoudig is het niet. Wij mensen zitten nu eenmaal lastig in elkaar. Zo is het bijvoorbeeld heel belangrijk of mensen de noodzaak van de gedragsverandering inzien. Leg je bijvoorbeeld eerst een nieuwe rijbaan aan en vraag je reizigers vervolgens om de spits te mijden, dan zullen ze sterk twifelen aan de noodzaak daarvan. Het is dan bijna onmogelijk hun gedrag te veranderen."

Motieven en weerstanden

Zien reizigers de noodzaak van de gedragsverandering in, dan is het mogelijk om ze bijvoorbeeld met een financiële vergoeding extra te stimuleren. "Want mensen zijn gevoelig voor beloning en straf", legt Tertoolen uit. "Maar alleen financiële prikkels zijn niet voldoende. Om mobiliteitsgedrag te veranderen, is het belangrijk om alle mogelijke motieven die mensen daarvoor kunnen hebben én de weerstanden om het gedrag juist niet te veranderen op een rijtje te zetten. Ook moet het verschil tussen 'oud' en 'nieuw' gedrag niet te groot zijn. Iemand die nooit met het OV reist, heeft meer behoefte aan zekerheid (onder andere persoonlijk reisadvies) dan aan een financiële vergoeding." Verder benadrukt Tertoolen het belang van autonomie. Mensen willen altijd zelf hun keuzes kunnen maken. "Legt de overheid of werkgever te maatregelen op, dan zullen ze bij voorbaat weerstand vertonen en zo snel mogelijk weer in het oude gedrag vervallen. Bouw daarom keuzevrijheid in."

Nieuw gedrag moet bevallen

En hoe zorg je dat reizigers het nieuwe gedrag blijven vertonen, ook als bepaalde prikkels wegvallen? Het antwoord op die vraag is volgens Tertoolen heel simpel: "Het nieuwe gedrag moet bevallen.

Mensen willen er persoonlijk voordeel van hebben, zoals minder stress door files of een betere werk-privébalans door een dagje thuiswerken. Factoren als 'beter voor het milieu' zullen naar mijn mening zelden doorslaggevend zijn voor een gedragsverandering." Wat volgens Tertoolen ook belangrijk is voor duurzame gedragsverandering, is goede feedback. "Laat mensen zien wat hun gedragsverandering oplevert. Bijvoorbeeld hoeveel geld ze al hebben verdiend of hoeveel ze extra bewegen door op de fiets naar het werk te gaan. Dit helpt om het nieuwe gedrag vol te houden."

Duwte in de goede richting

Kortom, volgens Tertoolen is een financiële beloning maar een deel van de oplossing om gedragsverandering te bewerkstelligen. Inzicht in de motie-

ven, weerstanden en competenties van mensen is cruciaal bij de keuze voor een mobiliteitsmaatregel. Een beloning kan mensen wel een duwtje geven in de goede richting, maar het is niet de enige oplossing en uiteindelijk zullen ze het gedrag alleen blijven vertonen na positieve ervaringen.

Vuja dé

"De kern van gedragsverandering is de 'vuja dé'. In tegenstelling tot de bekende 'déjà vu' gaat het hier om het opdoen van een nieuwe ervaring die eigenlijk altijd onder handbereik was. Je denkt: gek dat ik dit nooit eerder heb meegemaakt. De financiële prikkel was het duwtje om het eens te proberen."

'Het is belangrijk dat mensen de noodzaak van de gedragsverandering inzien'

De mobiliteitsprojecten in cijfers

5 regio's

600-800 spitsmijdingen per dag

4 tot 8% minder verkeer in de spits

10 tot 20% minder congestie bij grote filedruk

COERT BEERMAN, CEO VAN DE RABOBANK

'Durf ingesleten patronen los te laten' in Haaglanden

COERT BEERMAN ZIT SAMEN MET WETHOUDER JEANNETTE BALJEU EN MINISTER MELANIE SCHULTZ VAN HAEGEN IN HET BESTUURLIJK TRIO DAT ZICH MET DE VERKEERSONDERNEMING INZET VOOR DE UITVOERING VAN HET PROGRAMMA BETER BENUTTEN IN DE REGIO ROTTERDAM. HIJ ZIET HET ALS ZIJN TAAK OM TE ZORGEN DAT ALLE UITGESPROKEN EN AFGESPROKEN VOORNEMENS TOT VOLLE WASDOM KOMEN. "OM HET BEDRIJFSLEVEN MEE TE KRIJGEN, MOET JE ELKAAR WETEN TE VINDEN EN JE NETWERK OPTIMAAL BENUTTEN. IK BEN DAARIN EEN STIMULANS EN MIJN DOEL IS DAT BETER BENUTTEN VANZELFSPREKEND WORDT."

Slim reizen en recreëren

Beerman ziet wel een andere quick win voor Rotterdam: het wijzigen van de openingstijden van Diergaarde Blijdorp bijvoorbeeld. "Als het dierenpark de openingstijden zou verschuiven, levert dat een positieve bijdrage in het verkeersaanbod op de weg. Dit idee werken we in Rotterdam met elkaar uit."

Burgemeester Onno Hoes - Maastricht

"Kwaliteitsverbetering in werk- en reisgedrag moet centraal staan. Werkgevers en Maastricht-Bereikbaar kijken samen naar kansen en nieuwe maatregelen."

Ab van der Touw - (CEO Siemens) – Haaglanden

"Door bestaande infrastructuur beter te benutten kun je ook grote milieuvoordelen behalen. OV, de fiets en minder files verlagen de CO₂-uitstoot, maar elektrische auto's dragen daar nog sterker aan bij. Daarom stimuleren wij het gebruik van de elektrische auto en maken we er actief gebruik van waar dat maar kan."

Gedeputeerde Remco van Lunteren – Utrecht

"Utrecht is een economisch krachtige regio in het hart van het land. Om aantrekkelijk te zijn voor bedrijven, kennisinstellingen en overheden, is de bereikbaarheid van onze regio heel belangrijk. Meedenken met ondernemers en mogelijkheden creëren: daar gaat het om."

IN DE REGIO HAAGLANDEN WONEN BIJNA ÉÉN MILJOEN MENSEN EN ELKE DAG KOMEN VEEL MENSEN VAN BUITEN DE REGIO NAAR HAAGLANDEN TOE. VOOR WERK, STUDIE, SPORT VAKANTIE OF EEN DAGTRIPJE. DIT WORDEN ER STEEDS MEER: HET VERKEER IN HAAGLANDEN GROEIT JAARLIJKS MET CIRCA 2 PROCENT. VANUIT BETER BENUTTEN NEMEN DE OVERHEID EN HET BEDRIJFSLEVEN MAATREGELLEN OM DE BEREIKBAARHEID VAN DE REGIO TE VERBETEREN.

Dertig maatregelen om OV en fiets aantrekkelijk(er) te maken Het Rijk, de Haaglanden-gemeenten, het Stadsgebied Haaglanden, de provincie Zuid-Holland en het bedrijfsleven nemen in de periode van 2012 tot 2014 dertig maatregelen om de verkeersdoorstroming te verbeteren. Het doel: 20 procent minder files. De partijen voeren diverse infrastructurele projecten uit om te zorgen dat het openbaar vervoer en de fiets aantrekkelijke alternatieven voor de auto zijn. Dit biedt de kansen voor het bedrijfsleven om succesvol in te zetten op 'Slim Werken, Slim Reizen'.

Letterlijke en figuurlijke capaciteitsvergroting tram Een van de projecten richt zich op het vergroten van de capaciteit van de tramlijnen 15 en 17. Deze tramlijnen verbinden belangrijke woongebieden in de regio met werkgelegenheidsgebieden, het centrum van Den Haag en de NS-stations Hollands Spoor en Centraal Station. In de spits zitten deze trams overvol. Met het geschikt maken van de infrastructuur kunnen meer mensen gebruikmaken van de nieuwe, ruimere en voor iedereen toegankelijke trams met een gelijkvloerse instap. In 2014 gaan deze nieuwe trams in Haaglanden rijden.

'We richten ons met name op het oplossen van knelpunten in de infrastructuur voor auto, openbaar vervoer en fiets in de regio. Ik ben heel blij dat het bedrijfsleven zo goed aanhaakt bij het programma Slim Werken, Slim Reizen en zich actief inzet om het tot een succes te maken'

Peter Smit, Regiobestuurder Verkeer en Vervoer, Stadsgebied Haaglanden.

Beter Benutzen 'on tour'

'Een mobieler Nederland is een verantwoordelijkheid die we samen delen'

*Bereikbaarheidsverklaring
In de Bereikbaarheidsverklaring
maken Rijk, regio en bedrijfsle-
ven afspraken over de samenwer-
king, verantwoordelijkheden en
de bereikbaarheidseffecten die ze
nastreven. Ook leggen de partijen
vast hoe en welke informatie ze
voor de monitoring en evaluatie
aanleveren en welke rol het be-
drijfsleven bij de samenwerking
en uitvoering krijgt.*

30 mei – Midden Nederland
Stevig pakket maatregelen om 10.000 tot 15.000
werknemers te stimuleren buiten de spits te reizen.

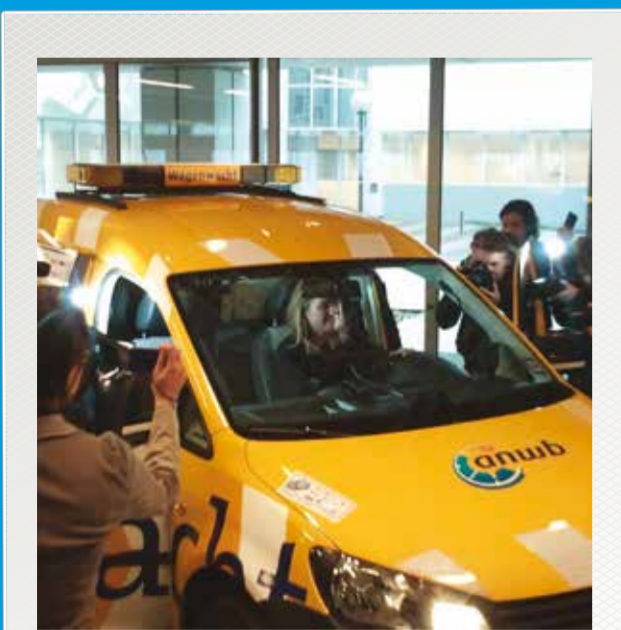

14 mei – Maastricht
Nieuw knooppunt maakt Maastricht beter bereikbaar.

12 juli – Twente
Slim reizen, werken én leren maakt Twente mobiel.

IN JANUARI STARTTE MINISTER SCHULTZ VAN HAEGEN HAAR BETER BENUTTEN-TOUR MET EEN REGIOBEZOEK AAN BRABANT. MET HET VERSCHIJNEN VAN DEZE KRANT HEEFT ZE INMIDDELS IN ACHT BEZOEKEN STEVIGE AFSPRAKEN GEMAAKT OVER DE BEREIKBAARHEID IN DE REGIO. ER STAAN NOG TWEE REGIOBEZOEKEN OP HET PROGRAMMA. VASTE ONDERDELEN VAN DE BEZOEKEN ZIJN DE ONDERTEKENING VAN DE BEREIKBAARHEIDSVERKLARING, EEN NADERE KENNISMAKING VAN HET BESTUURLIJK TRIO – DE MINISTER, EEN REGIONALE BESTUURDER EN EEN CEO – EN SOMS OOK DE KICK-OFF VAN EEN PROJECT.

30 januari – Brabant
Startsein voor innovatief Smart in Car-project om de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de veiligheid te vergroten.

24 maart – Rotterdam
Feestelijk fiets- en scooterfeestijn om Rotterdammers extra aan te moedigen uit de auto te stappen en met de fiets of scooter naar het werk te gaan.

29 maart – Amsterdam
Vijftig slimme maatregelen voor het oplossen van knelpunten op de zakelijke en logistieke verbindingssassen.

16 april – Arnhem-Nijmegen
Bereikbaarheidsverklaring Arnhem-Nijmegen getekend in Burger's Zoo.

14 juni – Haaglanden
Bedrijfsleven heeft grote rol in het aanpakken van knelpunten in de infrastructuur voor auto, openbaar vervoer en fiets.

Nog op de agenda

27 augustus
Groningen-Assen

5 september
Zwolle-Kampen

JAN HENDRIK DRONKERS, DIRECTEUR-GENERAAL VAN RIJKSWATERSTAAT

‘De files zijn van ons allemaal’

RIJKSWATERSTAAT WERKT HARD AAN HET VERBETEREN VAN DE BEREIKBAARHEID IN DE DRUKSTE REGIO'S VAN NEDERLAND. NIET ALLEEN DOOR DE AANLEG VAN EXTRA RIJSTROKEN, MAAR OOK DOOR DE WEGCAPACITEIT BETER TE BENUTTEN EN DE MOBILITEIT TE SPREIDEN OVER DE VERVOERSMODALITEITEN.

“De files zijn van ons allemaal”, zegt Jan Hendrik Dronkers, directeur-generaal van Rijkswaterstaat. “Dus moeten we allemaal een steentje bijdragen om ze te helpen oplossen. Rijkswaterstaat pakt knelpunten op het hoofdwegenet aan, onder meer door de aanleg van twee spitsstroken op de A7/A8 en de A1 en door een beter gebruik van de spitsstroken.”

Maatwerk in de regio
Maar het programma Beter Benutten krijgt vooral vorm in de regio. Dronkers: “Rijkswaterstaat levert maatwerk in de regio. Wij brengen onze kennis van verkeersmanagement en mobiliteitsmanagement in. Dit gebeurt in bestaande samenwerkingsverbanden, zoals de Verkeersonderneming, SRE, SLIM en Maastricht Bereikbaar, maar ook in nieuwe samenwerkingsvormen.”

Belangrijke randvoorwaarde
Samenwerking is een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van Beter Benutten, legt Dronkers uit. “De afspraak is dat ieder op zijn eigen terrein zijn verantwoordelijkheid neemt. Begin 2011 heeft Rijkswaterstaat een

beheerdersvisie opgesteld op effectieve benuttingsmaatregelen. Zo hoeft niet elke regio zelf het wiel uit te vinden.”

Beter benutten van spitsstroken

Een van de maatregelen die Rijkswaterstaat neemt om de bereikbaarheid in de drukste regio's van Nederland te verbeteren, is het beter benutten van spitsstroken. Rijkswaterstaat stelt de spitsstroken langer open en bevordert het gebruik ervan.

1.350 auto's per uur

Voorheen mochten spitsstroken pas open als er 1.500 auto's per uur per rijstrook reden. In december 2011 is dit bijgesteld naar minimaal 1.350 auto's per uur. In de praktijk zijn de spitsstroken nu per dag een halfuur tot een uur langer open. Sommige spitsstroken mogen nu alleen in bepaalde tijdvakken worden opengesteld. Om de openstelling in heel Nederland gelijk te trekken, volgen afzonderlijke verkeersbesluiten voor deze spitsstroken. Zodat de openstelling van deze spitsstroken

niet meer afhankelijk is van de tijd, maar van de verkeersintensiteit.

Permanent open

Naast de ruimere openstelling van de spitsstroken, start de minister een procedure om drie spitsstroken die links van de weg liggen permanent open te stellen. Dit zijn A4 Nieuw-Vennep-Hoofddorp, A4 Hoofddorp-knooppunt Burgerveen en A12 Woerden-Gouda. De spitsstrook op de A1 knooppunt Watergraafsmeer (Diemen-Noord-knooppunt Diemen) wordt binnen het project Schiphol-Amsterdam-Almere vervangen door een reguliere rijstrook.

Voorlichtingscampagne Rijksoverheid

Uit onderzoek is gebleken dat veel mensen niet precies weten wanneer ze de spitsstrook mogen gebruiken. Daarom is de Rijksoverheid in juni een campagne gestart om weggebruikers daarover te informeren. Want alleen als de automobilist de open spitsstrook optimaal gebruikt, krijgt de term ‘beter benutten’ echt inhoud.

Provincie Utrecht sluit ‘slimme deals’ met bedrijfsleven

IN DE PROVINCIE UTRECHT SLAAN EEN AANTAL GROTE WERKGEVERS, DE U15, EN DE REGIONALE OVERHEDEN DE HANDEN INEEN OM FILES TEGEN TE GAAN. SAMEN SLUITEN ZE ZOGENAAMDE ‘SLIMME DEALS’. IN DEZE DEALS LEGGEN ZE CONCRETE AFSPRAKEN VAST, WAARBIJ ZOWEL BEDRIJVEN ALS OVERHEID INVESTEREN IN MAATREGELEN OP HET GEBIED VAN OPENBAAR VERVOER, FIETS EN AUTO.

Door ‘slimme deals’ te sluiten, versterken de partners elkaars effecten en verlagen ze kosten, omdat ze elkaars kwaliteiten optimaal benutten. Hierbij doet ieder waar hij goed in is. Werkgevers stimuleren hun medewerkers bijvoorbeeld om vaker met het openbaar vervoer naar het werk te gaan, voeren een nieuw parkeerbeleid in of starten met het nieuwe werken. En overheden kijken wat ze kunnen doen op het gebied van bijvoorbeeld wetgeving en infrastructuur. Maar ze kijken ook welke mogelijkheden er zijn bij het verlenen van vergunningen, de inzet van handhaving en afstemming van wegwerkzaamheden.

U15 realiseert bereikbaarheidsmaatregelen

Twintig beeldbepalende werkgevers in de regio Utrecht slaan de handen ineen om samen met de overheid aan een betere bereikbaarheid van Midden-Nederland te werken. Onder de naam U15 realiseren ze de komende drie jaar diverse bereikbaar-

heidsmaatregelen, zoals stimulerend parkeerbeleid en OV-initiatieven. En door gedragsbeïnvloeding hoopt de U15 een sneeuwbal effect te realiseren. Zo heeft de U15 bij vijf werkgevers mobiliteitsbudgetten ingevoerd. Bij tien werkgevers staat dit voor het einde van 2012 op de agenda.

Fietsvriendelijke voorzieningen

Daarnaast werkt de U15 aan een allesomvattende visie op het gebied van fietsen, om het gebruik onder forensen te laten toenemen. Denk hierbij aan fietsvriendelijke voorzieningen bij de werkgever, zoals parkeergelegenheid en douches, en een voorrangbeleid voor de fiets bij de overheid.

‘Doe-club’

De U15 is een ‘doe-club’ die bijdraagt aan de sprong voorwaarts in de invoering van Slim Werken en Slim Reizen (SWSR). Zo versterken we elkaar bij het realiseren van het totale maatregelenpakket van het programma Beter Benutten.

Spitsmijden 2.0: nieuwe mobiliteitsprojecten van start

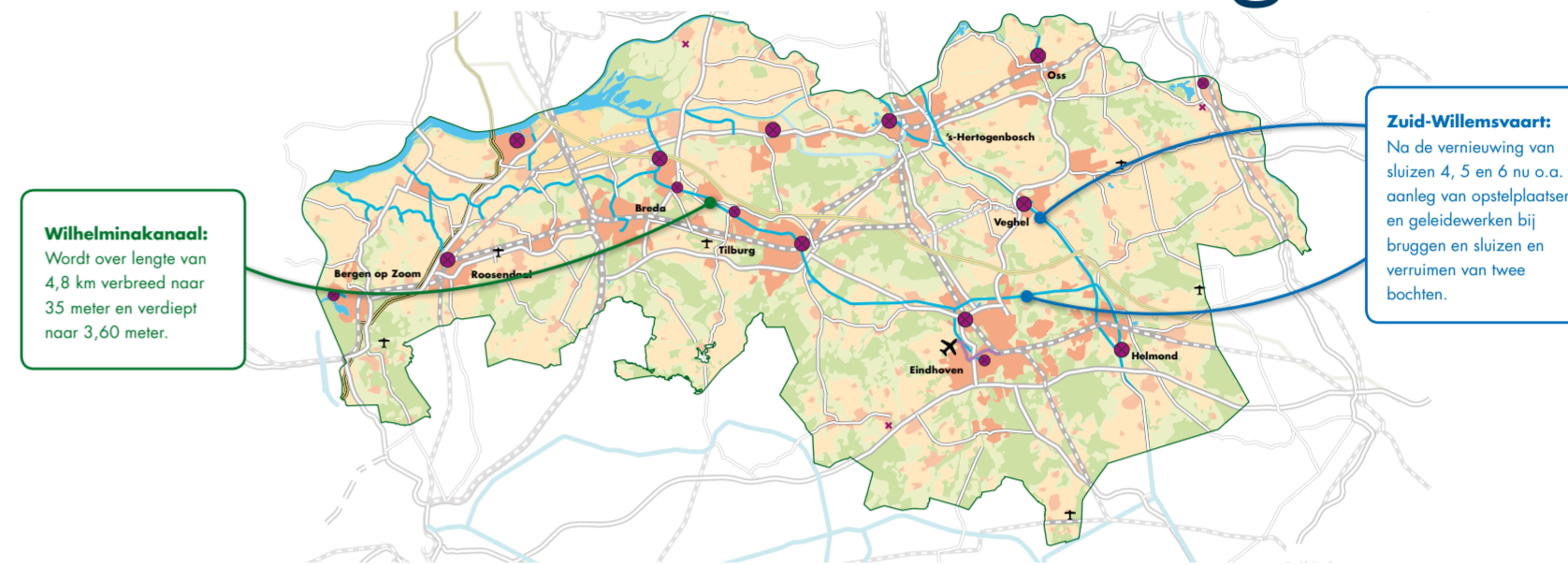
Het spitsmijdenconcept startte in 2008 met mobiliteitsprojecten in het kader van het project Anders Betalen voor Mobiliteit. Sinds 2010 vallen deze projecten onder het programma Beter Benutten. Door het succes van de mobiliteitsprojecten hebben meerdere regio's verlengingen en nieuwe projectvoorstellen ingediend bij Beter Benutten. Wij noemen deze nieuwe projecten de ‘Spitsmijden 2.0-projecten’.

De grootste uitdaging bij de Spitsmijden 2.0-projecten zit in het verduurzamen van de gedragsverandering en het experimenteren met nieuwe (aanvullende) niet-financiële prikkels. Denk bijvoorbeeld aan het implementeren van mobiliteitsbudgetten en spelelementen. Het streven van de nieuwe projecten is

om zo veel mogelijk nieuwe doelgroepen te benaderen en hen te laten ervaren welke voordelen spitsmijden voor hen heeft. Waarschijnlijk start de eerste lichte Spitsmijde 2.0-projecten in het laatste kwartaal van 2012.

Overheid en bedrijfsleven investeren samen in Brabantse vaarwegen

Wilhelminakanaal:
Wordt over lengte van 4,8 km verbreed naar 35 meter en verdiept naar 3,60 meter.

Zuid-Willemsvaart:
Na de vernieuwing van sluisen 4, 5 en 6 nu o.a. aanleg van opstelplaatsen en geleidewerken bij bruggen en sluisen en verruimen van twee bochten.

DOOR SLIMME DEALS TE SLUITEN, ZORGEN OVERHEDEN EN BEDRIJFSLEVEN VOOR VERBETERING VAN DE BEREIKBAARHEID OVER HET WATER IN BRABANT. ZO WORDT HET WILHELMINAKANAAL BIJ TILBURG VERBREED EN VERDIEPT. DE ZUID-WILLEMSVAART KRIJGT MEER AANLEGVOORZIENINGEN EN DAAR WORDEN 2 BOCHTEN VERRUIMD. DEZE TAAK LIGT BIJ DE OVERHEID.

Op haar beurt garandeert het bedrijfsleven dat er meer vervoer per schip plaatsvindt. Concreet hebben zestien bedrijven in Zuidoost-Brabant toegezegd voortaan bijna 600 vrachtladingen per dag via de Brabantse kanalen te vervoeren in plaats van over de weg. De bereikbaarheid en de economische bedrijvigheid krijgen hiermee een flinke oppepper.

Deputeerde Ruud van Heugten (mobiliteit), provincie Noord-Brabant: “Brabant wil ook op logistiek terrein tot de topregio's in Europa behoren. Dan is bereikbaarheid voor

goederenvervoer via de vaarwegen van levensbelang. Daar investeren we als provincie en regio dus ook nadrukkelijk in.”

Wethouder Lauwerier (infrastructuur & mobiliteit) van de gemeente Tilburg: “Logistiek is van oudsher een sterke sector in Tilburg. Bijzonder aan onze stad is het feit dat wij behalve via de weg en het spoor ook over water bereikbaar zijn. We hebben een grote railterminal en aan het Wilhelminakanaal zitten naast laad- en loskades ook twee grote containerterminals.”

INDIVIDUELE SITUATIE CENTRAAL

Anders leasen met flexibel mobiliteitsbudget

MAASTRICHT-BEREIKBAAR IS IN 2011 GESTART MET DE PROEF ‘SLIM LEASEN’. IN 2012 NEMEN RUIM 200 WERKNEMERS MET EEN LEASEAUTO DEEL AAN EEN PROEF DIE HEN MOET BEWEGEN OOK EENS ANDERS TE REIZEN EN TE WERKEN. ZIJ KRIJGEN EEN PERSOONLIJK MOBILITEITSBUDGET OM AL HUN REISKOSTEN VAN TE BETALEN. DE KEUZE VOOR ALTERNATIEF VERVOER LEVERT ZE EEN FINANCIËLE PRIKKEL OP. NET ALS EEN DAG NIET REIZEN OF ZUINIGER RIJDEN.

Van alle werknemers in Nederland rijdt 10 procent in een leaseauto. Willen ze een keer met het openbaar vervoer reizen, dan moeten ze een treinkaartje kopen. Vaak wordt dit niet vergoed. “In de proef ‘Slim leasen’ hebben we leaserijders in de regio Maastricht een flexibel mobiliteitsbudget gegeven”, vertelt projectleider Paul Dam. “Hieruit betalen ze al hun reiskosten. De werknemer kan het mobiliteitsbudget bijvoorbeeld gebruiken voor vervoer

met de leaseauto, het openbaar vervoer in combinatie met parkeermogelijkheden, een deelauto, de fiets of de keuze om thuis te werken. De keuze voor alternatief vervoer levert hem een financieel voordeel op. Dat voordeel kan per jaar oplopen tot 1.500 euro.”

Eindafrekening
Via een persoonlijke webpagina krijgen de leaserijders inzicht in hun budgetmutaties en het actuele saldo. Aan het

einde van het jaar vindt de afrekening plaats. De werkgever en de werknemer maken samen afspraken over de vergoeding die de werknemer ontvangt als hij aan het einde van het jaar budget overhoudt. Een extra opbrengst naast goedkoper en zuiniger reizen.

Uitbreiding van reismogelijkheden

Het doel van Slim leasen is een uitbreiding van de reismogelijkheden voor werknemers en de mogelijkheid om deze beter af te stemmen op de individuele situatie, maar ook een flexibel leaseproduct voor werkgevers en leasemaatschappijen.

Inmiddels doen vanaf begin 2012 meer dan honderd leaserijders van acht verschillende werkgevers mee: Arcadis, Cofely, DSM, Ernst & Young, Innervate, Kemit, Mis en Place en Rubber Resources. Dam: “Het mooie is dat je nu al ziet dat de bewustwording van het eigen reisgedrag de deelnemers aanzet tot denken over een alterna-

tieve invulling van mobiliteit, onder andere gericht op meer thuiswerken en spitsmijden.”

‘Het mooie is dat je nu al ziet dat de bewustwording van het eigen reisgedrag de deelnemers aanzet tot denken over alternatieven’

Van financiële beloning naar ‘Spitspunten’ sparen

SLIM PRIJZEN IN DE REGIO ARNHEM-NIJMEGEN BLIJKT SUCCESVOL. 15.000 DEELNEMERS ZORGEN SAMEN VOOR ZO’N 4.500 SPITSMIJDINGEN PER DAG. HET PROJECT GAAT IN SEPTEMBER VERDER ONDER DE NAAM ‘SLIM UIT DE SPITS’. NIEUWE DEELNEMERS KRIJGEN VANAF DAN ALLEEN DE EERSTE ZES MAANDEN EEN FINANCIËLE BELONING. DAARNA ONTVANGEN ZE ‘SPITSPUNTEN’, WAARMEE ZE SPAREN VOOR BIJVOORBEELD CADEAUBONNEN OF PRODUCTEN DIE BIJDAGEN AAN HET GEWENSTE REISGEDRAG.

In de oude opzet ontvingen deelnemers 4 euro als zij in de spits niet op of binnen de regioring reden. Deelnemers gaven in een onderzoek aan dat zij de voordelen van spitsmijden ondervinden. Los van de financiële beloning zegt 56 procent van de deelnemers dat zij tijd winnen door hun deelname aan Slim Prijzen. Ook geven veel deelnemers aan dat ze flexibel werken en thuiswerken prettig vinden. Meer dan de helft van de deelnemers denkt in de toekomst het reisgedrag blijvend aan te passen.

Steu bij volhouden reisgedrag
Interessante ontwikkelingen, vindt de Stadsregio Arnhem Nijmegen. Het is nu tijd voor een andere opzet, waarbij we automobilisten steunen bij het volhouden van hun nieuwe reisgedrag”, zegt Henk Driessen, projectleider van SLIM Prijzen en SLIM uit de spits. In de nieuwe opzet ontvangen nieuwe deelnemers alleen in de eerste zes maanden een financiële beloning van 3 euro. Daarna krijgen ze punten waarmee ze kunnen sparen voor producten die de mobiliteit helpen verbeteren of die de economie in

de regio een impuls geven. Denk bijvoorbeeld aan een OV-chipkaart met saldo, korting op toeristische attracties in de regio. De stadsregio kijkt samen met ondernemers in de regio naar een interessant aanbod. Driessen: “We willen niet eeuwig geld geven om de files terug te dringen, maar het veranderde reisgedrag verduurzamen. Daarom geven we aan

“We willen het veranderde reisgedrag verduurzamen”

het begin een financiële beloning om mensen uit de spits te krijgen, gevolgd door Spitspunten om het spitsmijden vol te houden.” De groep huidige deelnemers mag in september weer starten en gaat dan direct punten sparen. Later dit jaar werft de stadsregio weer nieuwe deelnemers voor SLIM uit de spits.

HET NIEUWE LEREN

ROC Twente past begin- en eindtijden lessen aan

CONNEXXION EN ROC TWENTE WILLEN DAT LEERLINGEN ZO VEEL MOGELIJK BUITEN DE SPITS REIZEN. DAAROM PAST ROC TWENTE VANAF VOLGEND JAAR STRUCTUREEL DE BEGIN- EN EINDTIJDEN VAN LESSEN AAN. ZO NEEMT DE DRUKTE TIJDENS DE SPITS AF EN ZIJN DE Bussen TIJDENS DALUREN BETER BEZET.

Om te zorgen dat leerlingen de spits kunnen mijden, beginnen de lessen later en gaan ze langer door. Leraren zullen zo veel mogelijk 's ochtends vergaderen.

Complimenten van minister Schultz

Minister Schultz van Haegen bezocht op 12 juli de regio Twente om het startschot te geven voor Beter Benutten Twente. Ze complimenteerde Twente met het nieuwe leren: “Ik ben erg blij met bedrijven als ROC Twente en Connexxion die leerlingen en medewerkers bewegen om buiten de spits te reizen. Daarmee geven zij aan dat zij willen meewerken aan een mobieler Nederland.”

De aanpassing van de lestijden zorgt niet alleen voor meer rust in de spits, maar levert ook een flinke kostenbesparing op. Als de hoofdstellingen langer open zijn, kan ROC Twente op den duur een aantal nevenlocaties afstoten. Het grote voordeel voor Connexxion is een betere bezetting van de bussen tijdens daluren. Anderzijds bevolken leerlingen niet langer het OV tijdens de spits. Dit betekent weer meer plek voor forensen. Het mes snijdt dus aan twee kanten.

Zestien maatregelen

Het nieuwe leren is een van de zestien projecten die de regio uitvoert in het kader van Beter Benutten Twente. Diverse werkgevers en instellingen werken onder de paraplu van “Twente Mobiel” aan maatregelen om de bereikbaarheid van Twente te verbeteren. Deze inspanning

gen – slimme aanpassingen infrastructuur, vraagbeïnvloeding, slim werken slim reizen – sluiten perfect aan op het landelijke Beter Benutten-programma. De inzet van Beter Benutten Twente is een bijdrage te leveren aan zo procent minder files op de drukste knelpunten.

“Met het nieuwe leren snijdt het mes aan twee kanten”

Uitbreiden, verbeteren en combineren van realtime reisinformatie

REIZIGERS KUNNEN TEGENWOORDIG OP ALLERLEI MANIEREN REISINFORMATIE OPVAGEN. VIA DE COMPUTER, DE SMARTPHONE OF EEN TABLET. VERTRAGINGEN SLUIT JE DAARMEE NIET UIT. MAAR VEEL VERTRAGINGEN ZIJN WEL TE VOORKOMEN OF TE VERMINDEREN ALS REIZIGERS VOOR OF TIJDENS HUN REIS SLIMMERE KEUZES MAKEN. DAT KAN ALLEEN ALS ZIJ BETERE EN ACTUELERE INFORMATIE VOORHANDEN HEBBEN.

Zo’n twintig van de 250 maatregelen van het programma Beter Benutten zijn gericht op de ‘beter geïnformeerde reiziger’. Het gaat bij deze ITS-projecten om het verzamelen van extra data over de netwerken. En deze data te combineren tot nuttige reisinformatie en toegankelijk te maken voor reizigers. De regio’s werken hier samen aan, omdat er veel overeenkomsten zijn tussen de afzonderlijke maatregelen. Ze sporen marktpartijen aan om met innovatieve oplossingen te komen.

“Samen maken de regio’s nuttige reis informatie toegankelijk voor reizigers”

Goed voorbereid op (de) weg

Weggebruikers beschikken straks over diensten die hen tijdig en proactief via hun smartphone of tablet informeren over vertragingen. Zo nodig krijgen ze meteen een alternatief reisadvies, omdat er realtime rekening wordt gehouden met uitgelopen werkzaamheden, gevaarlijke weersomstandigheden of wegcondities, evenementen en incidenten. Ook ziet de reiziger meteen waar de dichtstbijzijnde parkeerplaats of fietsstalling bij zijn bestemming is en wat daarvan de tarieven en openingstijden zijn.

Rust op het water

Vaarweggebruikers – professioneel en recreatief – gaan straks beter geïnformeerd het water op. Ze weten vooraf hoe laat de brug open gaat, wanneer de sluisen worden gesloten en waar de vrije lig- en losplaatsen zijn. De beroepsschipper kan hierdoor betrouwbare afspraken maken met verladers, waardoor er betere plannings zijn en het laad- en losproces soepeler verloopt. Voor de recreatieve vaarder levert realtime informatie over de opening van bruggen en sluisen vooral meer rust op. Hij weet precies of hij door moet varen of dat hij nog even rustig van de natuur om zich heen kan genieten.

REIZIGERSGEMAK CENTRAAL

Verbetering van multimodale knooppunten

DE BETER BENUTTEN-MATREGELEN RICHTEN ZICH NIET ALLEEN OP AANPASSINGEN AAN DE LIJNINFRASTRUCTUUR, MAAR OOK OP VERBETERING VAN DE MULTIMODALE KNOOPPUNTEN. DIT ZIJN PUNTEN WAAR REIZIGERS VAN HET ENE OP HET ANDERE MOBILITEITSSYSTEEM KUNNEN OVERSTAPPEN. BIJVOORBEELD VAN DE AUTO OP DE TREIN.

De maatregelen voor de multimodale knooppunten richten zich op het gemak van de reiziger. Zo wordt de capaciteit van knooppunten vergroot, bijvoorbeeld door uitbreiding van P&R-voorzieningen of fietsenstallingen. Ook krijgen sommige knooppunten meer functies, zoals winkels of vergadermogelijkheden. Verder worden waar mogelijk aansluitingen tussen vervoersvormen verbeterd, bijvoorbeeld tussen het spoor en regionaal openbaar vervoer. En op strategische locaties worden nieuwe knooppunten toegevoegd. Denk aan de bouw van een nieuw NS-station, waardoor extra verbindingen tussen het spoor en regionaal openbaar vervoer ontstaan. In veel gevallen wordt een combinatie van bovenstaande maatregelen toegepast.

P&R station Deurne

De maatregelen bij station Deurne zijn een goed voorbeeld van een integrale aanpak: uitbreiding van de P&R-voorzieningen en fietsenstalling, herinrichting van het station, betere bewegwijzering en informatievoorziening en een betere afstemming tussen de trein en het regionale openbaar vervoer. Deze maatregelen betekenen een grote verbetering van de bereikbaarheid van Brainport Eindhoven, een van de economische speerpunten voor het Rijk.

Multi-use transferium Delft-Zuid

Ook het nieuwe knooppunt Delft-Zuid krijgt zeer veel verschillende functies:

P&R/P&Bike, stedelijke distributie, collectief vervoer en parkeren voor bedrijven in de omgeving, overloop bij evenementen, langparkeren voor bewoners van de binnenstad en diverse diensten zoals auto-onderhoud.

NS- Stedenbaanstation Stadionpark

De ontwikkeling van een nieuw multimodaal knooppunt op Rotterdam-Zuid zorgt voor betere benutting van het stedelijke en regionale openbaarvervoernetwerk. Door het nieuwe knooppunt is Rotterdam-Zuid beter bereikbaar voor woon-werkverkeer vanuit het zuiden en zuidwesten van de regio. En dat zorgt weer voor ontlasting van het hoofdwegenetwerk. Ook geeft het knooppunt een impuls aan de directe omgeving, waardoor het een bijdrage levert aan het nationaal programma Rotterdam-Zuid.

Knooppunt Maastricht-Noord

Veruit de grootste verkeersstroom van naar Maastricht verloopt via de noordzijde van de stad. Een goed multimodaal knooppunt is cruciaal voor een betere bereikbaarheid van de stad. Kern van de maatregel is een nieuw treinstation Maastricht-Noord. Daaraan gekoppeld wordt voorzien in een hoogwaardige P&R-terrein, aanvullend stedelijk openbaar vervoer en in faciliteiten in het knooppunt (verkoop- en informatiepunt, vergadermogelijkheden).

Ontwikkeling van dit knooppunt valt samen met een aantal andere grote bereikbaarheidsprojecten in Maastricht, zoals de ondertunneling van de A2 en verbetering van het Noorderbrugtracé voor Maasruisend verkeer, die elkaar versterken.

Taskforce Ontspits: werkgevers, zet in op slim reizen!

Organisaties in de Metropoolregio

Amsterdam hebben de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in oplossingen om het nieuwe werken (slim werken) mogelijk te maken. Maar op het gebied van slim reizen valt nog veel winst te behalen. Dit blijkt uit een rapportage van de Taskforce Ontspits. De Taskforce Ontspits voerde een onderzoek uit onder 87 werkgevers in de Metropoolregio Amsterdam. Van de 108.250 werknemers zijn er ruim 65.000 in staat om slim te werken én te reizen. Daarnaast zijn er 26.000 werknemers die alleen slim kunnen werken.

Minder tijdverlies door files en efficiënter tijdgebruik

Volgens Frans van der Wel, voorzitter van de Kopgroep Ontspits, zouden werkgevers nog meer moeten inzetten op slim reizen. Dat biedt ook voordelen voor hen, zoals minder tijdverlies door files en efficiënter tijdgebruik door met

het openbaar vervoer te reizen. “Juist de combinatie van slim werken én slim reizen levert het meeste op, zowel voor werkgevers en werknemers als voor de bereikbaarheid van de Metropoolregio Amsterdam.

“Juist de combinatie van slim werken en slim reizen levert het meeste op”

Meer lezen?
De volledige rapportage vindt u op www.ontspits.nl.

Slimme verkeerssystemen bij topdrukke Efteling

DE REGIO BRABANT ZET SLIMME VERKEERSMAATREGELEN IN BIJ GROTE VERKEERSDRUKTE RONDOM DE EFTELING. SPECIALE VERKEERSLICHTEN, MOBIELE TEKSTKARREN EN BESTAANDE INFORMATIEPANELEN BOVEN DE SNELWEGEN LEIDEN BEZOEKERS OVER DE SNELSTE ROUTES OM VERKEERSOVERLAST ZO VEEL MOGELIJK TE BEPERKEN.

Europalaan in Kaatsheuvel automatisch om naar speciale instroomprogramma's, waardoor het verkeer beter doorstroomt op de hoofdroute naar de Efteling. Daarnaast houden camera's en verkeersdata uit detectielussen de verkeersdrukke nauwlettend in de gaten. Spin in het web is daarbij de Verkeercentrale Zuid Nederland te Geldrop: de operators kunnen op basis van de verkeersdata en videobeelden diverse systemen langs de Brabantse wegen aansturen. Als er bijvoorbeeld vertraging ontstaat op de belangrijkste invalsroute naar de Efteling (A59/N261), wordt een deel van het verkeer omgeleid via Tilburg. Dit gebeurt via adviesteksten op de bestaande informatiepanelen langs de snelwegen rondom Breda en Den Bosch. Daarnaast waarschuwt een mobiele tekstkar automobilisten voor eventuele filevorming op de afrit van de A59.

Attracties gefaseerd sluiten en openings-tijden verruimen

De Efteling zorgt voor een optimale verkeersgeleiding op het parkeerterrein en kan attracties gefaseerd sluiten en de openingstijden van het park iets verruimen. Zo wordt het uitrijdende verkeer zo goed mogelijk gespreid. De Efteling stelt sinds 2011 het park het hele jaar open, om bezoekers zo veel mogelijk over het jaar te verspreiden en topdrukke in de zomer te vermijden.

Succesvolle inzet tijdens zomerperiode

De nieuwe aanpak wordt in de zomerperiode regelmatig ingezet op top-druktedagen bij de Efteling. De eerste ervaringen zijn positief. De komende maanden vindt een evaluatie plaats en worden de maatregelen afgestemd op de ervaringen die zijn opgedaan.

Het samenhangende pakket maatregelen is een initiatief van de Efteling, Rijkswaterstaat, provincie Noord-Brabant en de gemeentes Loon op Zand en Waalwijk. Als er topdrukke is bij de Efteling – meer dan 15.000 bezoekers – zetten ze de verkeersmaatregelen in om de doorstroming te bevorderen.

Meer maatwerk, minder overlast

Bij topdrukke schakelen de verkeerslichten op de toeleidende route N261 en de

'Eerste hulp bij Slim Werken Slim Reizen'

WEET JIJ ALS ONDERNEMER HOEVEEL TIJD JOUW MEDEWERKERS KWIJT ZIJN AAN REIZEN? WAT WIN JIJ ERMEE ALS ZE OP FLEXIBELE TIJDEN WERKEN? OP DEZE EN NOG VEEL MEER VRAGEN GEEFT HET GRATIS E-BOOK 'EERSTE HULP BIJ SLIM WERKEN SLIM REIZEN' ANTWOORD. HET BOEK IS IN OPDRACHT VAN HET PLATFORM SLIM WERKEN SLIM REIZEN EN MKB NEDERLAND GESCHREVEN DOOR MKB SERVICEDESK. HET BOEK IS GRATIS TE DOWNLOADEN VIA DE SITE VAN HET PLATFORM. HIERVOOR MOET JE JE WEL AANMELDEN BIJ MIJNMKB.

Circa vijftig beeldbepalende werkgevers, regionale overheden, Rijk en werknemersorganisaties hebben zich gebundeld in het Platform Slim Werken Slim Reizen. De ambitie van het platform is een toename van 150.000 mensen per jaar die slim werken en/of reizen. Door slim te werken en te reizen, is het volgens hen mogelijk de bereikbaarheid van Nederland te verbeteren.

Belangrijke rol medewerkers

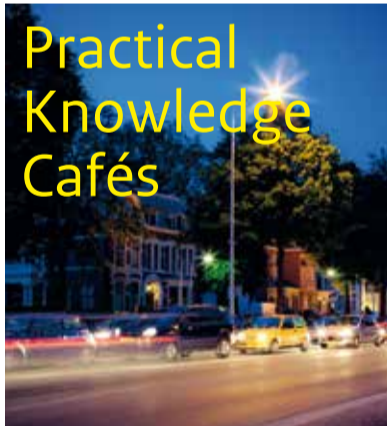
Bij het vormgeven van regionale maatregelen gericht op minder spitsverkeer spelen werkgevers een belangrijke rol. Zij kunnen slimme afspraken maken over werken en reizen. Zodat medewerkers

een of meerdere dagen niet naar het werk hoeven te reizen, een alternatief hebben voor de auto en/of buiten de spits kunnen reizen. Maatregelen zijn bijvoorbeeld het invoeren van flexibele werktijden, zelfroosteren, thuiswerken of telefonisch vergaderen, maar ook het stimuleren van andere manieren of tijden om naar het werk te reizen. Werkgevers kunnen hun medewerkers laten deelnemen aan een proef met elektrische fietsen of scooters, of leasertijdgers een NS businesscard aanbieden.

Meer informatie?

Kijk op www.slimwerkenslimreizen.nl.

Practical Knowledge Cafés

Het programma Beter Benutten is in volle gang. Met allerlei maatregelen verbeteren de overheid en het bedrijfsleven de bereikbaarheid van de drukste regio's in Nederland. Hierbij staat de reiziger centraal. Maar hoe pakken we dat het beste aan? Daarover praten we verder tijdens de 'Practical Knowledge Cafés'.

Reiziger centraal

Tijdens de 'Practical Knowledge Cafés' informeren we u over de laatste wetenschappelijke inzichten over mobiliteit en laten we inspirerende voorbeelden zien uit de praktijk. Daarbij nodigen we deelnemers van harte uit onderwerpen aan te dragen, met de reiziger als uitgangspunt. Ten slotte sluiten we elke bijeenkomst af met een discussie en een borrel.

Deelnemen?

Kijk op www.beterbenutten.info voor het eerstvolgende café.

Meer over mobiliteit

De eerste file in Nederland werd gemeld op 29 mei 1955. De file stond op knooppunt Oudenrijn – het oudste verkeersknooppunt van Nederland – en werd veroorzaakt door dagjesmensen.

Files kosten de Nederlandse economie zo'n € 3 miljard per jaar.

OP EEN BINNEN-VAARTSCHIP IS RUIJME VOOR 156 CONTAINERS VAN 20FT. DAT SCHEELT 77 VRACHTAUTO'S OP DE WEG.

Wie denkt dat hij met de auto in elk geval minder vertraging heeft dan met de trein, komt bedrogen uit. Met de auto is sprake van 20 minuten vertraging per dag, met de trein is dat slechts 20 minuten per week.

Scholieren en studenten zijn goed voor ruim 40 procent van alle trein-, bus-, tram- en metrokilometers.

Tussen 2000 en 2010 nam het aantal kilometers dat met de trein werd afgelegd met 14 procent toe.

ONGEVEER DE HELFT VAN ALLE AFGELEGDE KILOMETERS HEEFT EEN SOCIAAL-RECREATIEF MOTIEF: BEZOEK AAN FAMILIE OF VRIENDEN, UITGAAN OF RECREATIEVE REIZEN.

Al 10 jaar gebeurt de helft van alle verplaatsingen in Nederland met de auto, een kwart met de fiets, één op de vijf lopend en één op de twintig met het openbaar vervoer.

RUIJME 40 PROCENT VAN DE TREINREIZIGERS GEBRUIKT DE FIETS OM VAN HUIS NAAR HET STATION TE KOMEN EN TERUG. OP DE PLAATS VAN BESTEMMING IS HET GEBRUIK VAN DE FIETS ONGEVEER 10 PROCENT.

Eind 2007 had ruim 3 procent van de Nederlanders boven de 12 jaar een elektrische fiets. Inmiddels is de verkoop ervan verviervoudigd.

Fietsers hebben de afgelopen 10 jaar in totaal 13 procent meer kilometers afgelegd. Deels door een toename van de bevolking, maar vooral doordat de reisafstanden per fiets zijn toegenomen.

Zeventig procent van alle verplaatsingen is korter dan 7,5 kilometer.